

Onni ja karma

Pekka Ervastian esitelmä 15.10.1922

Kuvitelkaamme, että menemme totuudenetsijän luo, ihmisen luo, joka on löytänyt Jumalan, niinkuin hän sanoo, ja uskoo siis onneen, kuvitelkaamme, että me menemme hänen luokseen ja sanomme: „sinä olet nyt selvittänyt meille, että ihmisen elämä on oikeastaan onnea ja autuutta, että ihmisen elämän tehtävä on oikeastaan tulla onnelliseksi ja elää onnessa, ja me kyllä myönnämme, että nuorena ihminen voi sillä tavalla elämästä ajatella, mutta myöhemmässä elämässään ei ihminen juuri enää niin ajattele. Mistä tämä sitten riippuu? Mistä riippuu, että me ihmiset oikeastaan emme saata uskoa onneen ja autuuteen? Mistä riippuu, että jos me etsimme onnea, niin me emme oikeastaan sitä löydä? Ja mistä riippuu, että useimmat ihmiset eivät sitä onnea oikeastaan etsikään?“

Jos me nyt näin kysymme totuudenetsijältä, niin minkähän vastauksen hän meille antaa?

Hän sanoo meille: „se, että ihmiset eivät usko onneen, se, että he eivät oikeastaan uskalla etsiäkään onnea, se riippuu heidän tietämättömyydestään ja heidän pienestä, liian pienestä rohkeudestaan. Ihmiset eivät uskalla elää, niinkuin he voisivat elää.“

Tällä tavalla selittää meille tuo totuudenetsijä, totuudentietäjä. Ja kun me edelleen kysymme häneltä tarkempaa selitystä, niin hän vastaa meille: „katsokaa, ihminen on sellainen olento, joka ei tunne itseään, joka ei tiedä, mikä hän oikeastaan itse on. Ihminen on sellainen olento, joka on aivankuin vieraana täällä maan päällä. Sentähden on hänen niin vaikea tulla täällä sillä tavalla toimeen kuin hänen oikeastaan pitäisi tulla täällä toimeen ja elää, jos hän tietäisi, kuka hän itse on.“

No, mutta me sitten huomautamme: „millä tavalla ihminen voi sitten päästä itsensä tuntemukseen? Kuinka ihminen voi oppia tietämään, kuka hän on?“

“Se tapahtuu“, vastaa meille silloin tuo tietäjä, tuo totuudenetsijä, „elämäkoulussa“. Ja elämäkoulu on sitä, että ihminen syntyy tänne maailmaan kerta toisensa perästä. Elämäkoulu – se on ihmisen jälleensyntymisessä. Se on siinä, että me emme ole täällä ensimmäistä kertaa emmekä viimeistä kertaa, vaan me tulemme tänne yhä uudelleen ja uudelleen oppimaan ja juuri tuntemaan itseämme. Tämä elämäkoulu, se ei ole mikään laitton ja satunnainen oppilaitos. Se ei ole oppilaitos semmoinen, että me joudumme tänne aivan umpimähkään ja sitten täällä elämme, saamme jotakin kokea ja kuolemme pois ja sitten taas jonkun ajan perästä ehkä tänne umpimähkään synnymme. Elämäkoulu ei ole semmoinen, vaan elämäkoulu on sängen tarkasti järjestetty oppilaitos. Elämäkoulu on sillä tavalla järjestetty, että me seuraavalla kerralla ja uudestaan syntyessämme tänne maan päälle aina saamme jatkaa siitä, mihin me olemme lopettaneet edellä, että me aina saamme uuden elämän täällä maan päällä aivan täydellisesti seurauksena, selvänä seurauksena koko omasta menneisyydestämme. Elämäkoulussa vallitsee ns. karman laki, oikeuden ja tasapainon laki, joka merkitsee, ettei mikään ponnistus koskaan mene hukkaan. Jos me jotakin yritämme, johonkin päin ponnistamme, niin se ponnistus ei ole mennyt hukkaan, vaan se luo seurauksen ja sen hedelmän, sen seurauksen saamme kerran niittää. Me emme ollenkaan toimi turhaan, me emme ollenkaan turhaan kokeile. Sillä kun me vähäsen yhdessä elämässä saamme kokea ja joitakin havaintoja tehdä ja jossakin suhteessa saamme auki silmämme, niin se on voitto meille itsellemme. Se on voitto meille itsellemme sielullisina olentoina, henkiolentoina. Tuo havaintomme ja tuo kokemuksemme, ne tulevat meidän sieluamme sisäiseksi ominaisuudeksi, ne muuttuvat meille sisäiseksi tiedoksi. Jos me olemme erehtyneet jossakin asiassa ja sitten huomanneet, että se

oli erehdys, niin tietysti ajattelemme näin, että mielellämme soisimme, ettemme enää niin erehtyisi. Mutta me voimme sittenkin unohtaa tuon kokemuksemme ja uudestaan erehtyä tässä nykyisessä elämässä, mutta kun me olemme siirtyneet kuoleman tuolle puolelle, silloin tuo kokemuksemme, tuo havaintomme, tuo läksymme, että meidän ei olisi pitänyt erehtyä sillä tavalla kuin erehdyimme tai ainakin vast'edes emme tahtoisi niin erehtyä enää, se menee aivankuin sisään. Se uppoutuu omaan sieluunne ja muodostuu sielussamme tuommoiseksi instinktiiviseksi, vaistomaiseksi ominaisuudeksi ja kyvyksi, niin että kun me sitten uudestaan synnymme takaisin maan päälle, niin meillä on kuin sisäinen tieto siitä, että tuolla ja tuolla tavalla meidän ei pitäisi menetellä. Tuo entinen erehdyksemme on muodostunut meille jonkinlaiseksi tiedoksi ja taidoksi ja kyvyksi. Meillä on semmoinen kyky itsellämme, jota nimitämme omaksitunnoksi. Tämä omatunto, se on syntynyt sillä tavalla, että me olemme paljon erehtyneet, me olemme paljon nähneet ja havainneet elämän vieressä ja meille on muodostunut sisäinen vaisto siitä, mikä on oikein ja mikä on väärin, puhumatta siitä, että me itse oikeastaan sielullisina olentoina, henkiolentoina olemme niin lähellä jumalallista todellisuutta, että sekin vaikuttaa välittömästi meidän sieluunne. Mutta se ei voisi vaikuttaa meihin personallisina olentoina, se ei voisi ollenkaan kuulua, jumalallisen todellisuuden ääni, meidän persoonallisessa tajunnassamme, ellei meillä olisi tuo omatunto, joka on semmoinen kokoomus viisautta, muodostunut ja syntynyt vanhoista kokemuksista. Sillä meidän omatuntomme, joka on menneen kehityksemme siveellinen tulos, se on samalla kuin kanava eli ovi jumalalliseen todellisuuteen, niin että jumalallinen todellisuus voi puhua meille tuossa omassatunnossa. Mutta meidän tietämättömyytemme, tuntemattomuutemme oman itsemme suhteen on niin suuri, että me saamme syntyä monta, monta kertaa kymmeniä, satoja kertoja tähän maailmaan, ennenkuin me todella alamme oppia tuntemaan oikein itseämme.

Ja, sanoo meille vielä tämä totuudentietäjä, jos me katselemme ihmisiä, niin me huomamme, että ihmisessä on kyllä sisällä, salassa tuollainen onnen kaipuu ja jonkinlainen salaperäinen, vaistomainen tieto siitä, että meidän ihmisten pitäisi olla onnellisia ja että meitä ei oikeastaan muu voi tyydyttää kuin onni, autuus ja rauha, semmoinen sisäinen mielentila, joka kestäisi aina, meitä ei voi tyydyttää muu kuin iankaikkinen autuus ja rauha. Tällöinen salaisuus piilee kyllä ihmisen sisässä. Mutta koska ihminen ei ole siitä selvästi tietoinen, niin hän, etsiessään onnea, etsiikin kaikkea muuta. Ja kun hän ajattelee elämää ja itseään, niin hän ei etsikään onnea vaan hän etsii muuta. Kun hän tulee tietoiseksi siitä, mitä hän etsii, niin hän huomaa, että se on jotakin muuta, jotakin semmoista, josta seuraa, niin kuin hän uskoo, onni mutta ei itse onnea.

Sillä katsokaamme nyt ihmisiä. Me huomaamme, kuinka tässä on ihminen, joka puuhaa väsyksiin saakka, ja hän puuhaa sitä varten, että saisi esimerkiksi rikkautta, näin toimii ja puuhaa saavuttaakseen rikkautta. Ja kun me kysymme häneltä, minkätähden hän niin toimii ja puuhaa, niin hän tietysti vastaa: sitä varten, että minä tahdon saada sitä, silloin vasta olen onnellinen. Mutta me huomaamme, että hän ei saavutakaan sitä rikkautta. Kuinka silloin on tämä ymmärrettävissä? Jos nyt elämän sisäinen sisältö ja tarkoitus on, että me saavuttaisimme onnea, kuinka silloin on ymmärrettävissä, että ihminen, joka pyrkii esim. rikkauteen, ei aina saavuta sitä? Joskus tapahtuu, että ihminen saavuttaa rikkautta, jos hän siihen pyrkii, mutta ei aina.

Kun me kysymme sitten tuolta totuudentietäjältä, kuinka tämän asian laita on, niin hän sanoo: kyllä tuo ihminen saavuttaa rikkauden, mutta mahdollista on, että hän ei saavuta sitä tässä elämässä. Hänessä ei ole niin paljon hengen ja sielun voimaa, että hän voisi vetää tuota rikkautta itselleen nyt tässä elämässä, mutta koska hän siihen pyrkii, niin hän tulee sen saavuttamaan jossakin toisessa elämässä. Toisen kerran, kun hän syntyy maan päälle, hän saavuttaa sen helpommin, jos hän siihen vielä pyrkii. Ja se on

luultavaa, se on varmaa, että hän siihen pyrkii, jos hän ei nyt saavuta tyydytystä. Mutta jos katselemme sellaista ihmistä, joka on saavuttanut rikkauden, niin huomaamme, että hän ei olekaan tyytyväinen. Hän tuntee itsensä sitten taas tyytymättömäksi, onnettomaksi, kun hän on rikkauden saavuttanut. Ja silloin hän ikäänkuin hetkeksi huomaisi – ja jos hänellä on ystävä, joka on viisaampi ja voi hänelle jotakin sanoa, niin sitä parempi – että elämä sanoo hänelle: mutta ethän sinä minua etsinytkään! Minä olen onni, mutta sinä et etsinytkään minua, vaan sinä määrittelit itse, minkälainen minun piti olla. Sinä asetit tuommoisia määrittelyjä: onneni on rikkaudessa, elämän pitää antaa minulle rikkautta, silloin olen onnellinen. Sinä siis asetit määrittelyjä minulle, aivankuin epäjumalan kuvan minun eteeni, ja sitä palvelit. Minä olen onni, mutta et tahtonut minua. Hetkeksi ihminen aivankuin huomaa tämän oman erehdyksensä. Mutta me huomaamme, että juuri voimakkaimmat sielut, aktiivisimmat, virkeimmät sielut taas unohtavat tuon elämän hetkellisen huomautuksen ja taas he rupeavat etsimään jotakin muuta. Heidän eläimellinen voimansa on niin suuri, heidän eläimellinen inhimillisyytensä on niin väkevä. He etsivät sitten taas jotakin muuta. Me huomaamme, että ihminen etsii sitten taas esim. kunniaa, menestystä. Ja hän saavuttaa sitä enemmän tai vähemmän. Hän saavuttaa kunnian. Elämä on sillä tavalla rakennettu, sillä tavalla järjestetty. Juuri karman laki sen takaa, että ihminen saa, mitä hän tahtoo. Hän tulee saavuttamaan siis kunniaa ja menestystä ja ihmisten arvonantoa. Ja mikä on seurauksena? Taas hän tuntee itsensä tyytymättömäksi, taas elämä huomauttaa hänelle: mutta sinä et etsinyt minua! Sinä määrittelit minua. Minä olen onni, mutta sinä heitit harson minun ylitseni, sinä sanoit: tuommoinen on oleva onni ja elämä.

Meidän ei tarvitse viivähtää näissä tämmöisissä esimerkeissä. Me tiedämme, että me ihmiset olemme elämässä sillä tavalla, kunnes sitten kun ihminen on hieman viisastunut, hänen eläimellinen voimansa, eläimellis-inhimillinen voimansa

aivankuin kokoo itsensä ja sitten ihminen sanoo itselleen, että onni on siinä, että me teemme velvollisuutemme. Ja silloin velvollisuus on aivan tarkoin määrätty. Aina kun ihminen syntyy määrättyyn yhteiskuntaluokkaan, silloin on hänen elämänuransa siinä jo valmiiksi piirretty. Hänen on tehtävä tuo velvollisuutensa. Kun hän sen suorittaa, silloin on hän onnellinen.

Tämä on sängen monien ja tavallaan parhaimpain, vakavimpain, yksinkertaisimpain ihmisten elämänusko. He sanovat: „elämä on pakkoa.“ Elämä on täytymystä. Meidän täytyy tehdä velvollisuutemme. Ei meidän ollenkaan tarvitse etsiä mitään onnea. Ei meidän tarvitse mitään haaveilla elämästä. Kun me teemme velvollisuutemme, niin siitä seuraa, että olemme onnelliset. Ja tietysti me ihmiset silloin lisäämme tuon sanan „onnelliset“ hyvin semmoisella erikoisella äänenpainolla: „onnelliset“. Niin, tietysti „onnelliset“ mutta eihän onnea semmoisessa haaveellisessa merkityksessä ole olemassakaan. Me olemme onnelliset. Me tunnemme itsemme rauhallisiksi ja tyydytetyiksi ja siinä on oleva onnemme. Näin melkein useimmat ihmiset ajattelevat. Niin ovat mielestään kokeneet.

Mutta se on merkillistä, että jolleivät sellaiset ihmiset herää elämässä, niin tulee heille joku hetki kuoleman lähestyessä, silloinkun kuolema jo tekee työtään, jolloin he aivankuin heräävät näkemään ja ymmärtämään: „Oi, mutta elämä on niin paljon rikkaampaa. Elämä onkin niin paljon ihanampaa. Kuinka minä olen tällä tavalla elänyt sokeudessa? Kuinka minä olen tällä tavalla ponnistanut ja pyrkinyt ja kuluttanut viimeiset voimani voidakseni tehdä velvollisuuteni? Ja kuitenkin minä olen erehtynyt elämästä kokonaan. Kuinka minä saatoin olla niin vähäuskoinen, etten ollenkaan ymmärtänyt ja luottanut siihen, että Jumala on kaiken takana ja että Jumala on tarkoittanut jotakin aivan merkillistä koko tällä elämällä!“

Tuommoinen herämys tulee näillekin ihmisille. Heidän omatuntonsa ei heitä soimaa. Hehän ovat olleet oikein hyviä ihmisiä elämässään ja ovat suorittaneet velvollisuutensa. Heidän

omatuntonsa ei heitä soimaa, eivätkä he kuoleman hetkellä pelästy. Mutta he täyttyvät merkkillisellä riemulla ja tietysti se heille kuvastuu tuommoisena, että nyt he saavat lähteä Herran rauhaan, nyt he saavat lähteä riemuun. Mutta he ovat huomanneet kuitenkin, että he eivät olleet ymmärtäneet elämää.

Mutta meillä on sitten toisenlaisia sieluja. Meillä on ihmisiä semmoisia, joissa tuo elämän oma sisäinen ääni on johonkin määrin päässyt kuuluviin. Ei heidän tarvitse olla itsetietoisia siitä yhtään, mutta heidän sisässään vaikuttaa elämän oma voima merkkillisellä, salaperäisellä tavalla. Ja me näemme semmoisia ihmisiä elämässä – selittää meille yhä vielä tämä totuudentietäjä – ja me huomaamme, että semmoiset ihmiset ovat, kuten me sanomme, joko taiteilijoita, taiteilijasieluja tai sitten ne ovat filosofeja, tiedemiessieluja tai sitten oikein todellisella tavalla uskonnollisia sieluja.

Mikä on tuommoisen taiteilijasielun tunnusmerkki? Se tunnusmerkki on, että se rakastaa itse elämää. Taiteilijasielu rakastaa juuri elämää, eikä tahdo sitä määritellä. Taiteilijasielu on semmoinen, joka etsii ja koettaa nähdä kaunista kaikkialla. Hänen taiteilijasielutensa on suuri siinä, että hänen silmänsä ovat menneet auki tälle elämälle. Hän ei ollenkaan tahdo, niinkuin nuo toiset ihmiset, jotka tavallaan elävät sokeudessa, määritellä elämää. Hän ei ollenkaan tahdo sanoa, että semmoinen tai semmoinen se on, tai että semmoisen tai semmoisen sen tulee olla, vaan hän tutkii sitä. Hän katselee, minkälainen on tuo elämä. Hän katselee itse elämää ja kaikkia eläviä olentoja kuin taideteoksia. Hän kaikkia ihailee. Hän kaikesta ihastuu. Taiteilijasielu on semmoinen, joka ei ollenkaan ymmärrä mitään eroitusta, meidän määritelmämme mukaan, hyvän ja pahan välillä. „Tuo asia on siveellinen, tuo asia on epäsiveellinen, tuo on hyvä, tuo on paha, tuo on oikea, tuo väärä“ – hän ei ymmärrä mitään semmoista. Tietysti hän ymmärtää, miten toiset ihmiset selittävät sitä. Mutta hän ei osaa katsella elämää sillä tavalla. Hänen mielestään joku semmoinen ihminen, josta sanotaan, että

se on aivan „epäsiveellinen olento“, hirmuinen syntinen olento, on yhtä mielenkiintoinen olento kuin toinen, josta sanotaan, että se on aivan mallikelpoinen olento. Hänen mielestään kaikki ihmiset ovat aivan yhtä mielenkiintoisia eikä hän ollenkaan mene sanomaan, että „tuommainen sinun pitäisi olla“ ja „tuommainen sinun ei pitäisi olla“, vaan hän juuri ihailee sitä, että ihmiset ovat aivan erilaisia. Jokainen ihminen on hänelle kuin taideteos. Jokainen ihminen on hänelle kuin salaisuuksien esilletuoja, elämän merkityksen selittäjä. Jokainen ihminen on hänelle uusi ihmeteos.

Taiteilijasielu on semmoinen. Hän ei osaisi ymmärtää ihmisiä eikä nähdä kaunista kaikkialla, jos hän ei olisi tällä tavalla „vapaamielinen“, niin me sanomme. Se tajunta on hänen sielunsa syvimpänä ominaisuutena. Hän näkee kaunista kaikkialla ja hän voi sitten tauluilla, sävellyksillä, kirjoituksilla, runoilla opettaa meitä näkemään kaunista. Hän näkee kauneutta luonnossa enemmän kuin me tavalliset ihmiset sentähden juuri, että hänen silmänsä ovat aivan vapaat ennakkoluuloista.

Ja todella hänen kannattaa! Jos me asetumme hänen kannalleen, niin me ymmärrämme, että muut ihmiset, jotka eivät osaa olla taiteilijan kannalla, ovat todella kuin semmoisia ihmisiä, jotka liikkuvat, sanokaamme jossakin apteekissa. Siellä on kaikenlaisia pulloja hyllyllä ja jokaisen purkin päälle pannaan erilaisia tuommoisia nimilappuja. Muut ihmiset ovat vähän semmoisia, eivät he huomaa mitään elämää. Ne sanovat toisesta purkista: „jaa, tässä on myrkkyä.“ Ja ne sanovat toisesta purkista: „tuossa on oikein sylttiä.“ Jotenkin tällä tavalla ihmiset tavallisesti määrittelevät. He eivät osaa ihailla kaikkea samalla tavalla kuin taiteilijasielut. He eivät ole ennakkoluuloista vapaita. Mutta taiteilijasielu, hänellä on silmä auki näkemään ainoastaan kaunista. Ja sentähden häntä taas hyvin vähäsen ymmärretään. Hänet tietysti hyvin mielellään myöskin oikein mallikelpoisen maailman puolelta leimataan jonkinlaiseksi synnilliseksi

olenoksi, hän viihtyy „kaikenlaisten“ parissa ja hän nyt näkee jokaisessa jos mitä mallikelpoista.

Maailma taas ei ymmärrä taiteilijasielua. Mutta taiteilijasielu on kuitenkin semmoinen ihminen, jossa elämänhenki itse on alkanut puhua noin vaistomaisesti.

Sitten meillä on taas toisenlainen sielu, tuommainen filosofinen, tieteellinen sielu, jossa elämänhenki myöskin on alkanut puhua. Minkälainen on se on? Se on semmoinen sielu, joka ei muusta oikeastaan välitä elämässä kuin totuudesta ja tiedosta. Hän tahtoisi tietää. Hän tahtoisi nähdä totuuden. Mutta koska hän on semmoinen ajattelija ja tutkija, niin hän ei ole samanlainen kuin taiteilijasielu, joka lähtee ulos käytännölliseen elämään, ja saa joka puolelta tutkia ja kaikkia eri ihmisiä tutkii ja ihailee, vaan hän on semmoinen ihminen, joka etsii ja tahtoo ymmärtää niitä lakeja, jotka elämää hallitsevat. Hän on todellinen filosofi. Hän on semmoinen ihminen, joka taas ei silloin osaa ajatella ollenkaan tätä ulkonaista elämää. Hän ei osaa ajatella itseään. Ei hän osaa pukeutua kauniisti. Ei se voi olla hänen silmämääränään ja ensimmäisenä huolenaan, minkä näköinen hän on. Voi olla, että taiteilijasielu tahtoo panna päällensä jotakin aivan räikeää. Ja varsinkin tässä ennen maailmassa me tiedämme, että taiteilijat olivat aivan tunnettuja siitä, että heidän piti erota muista ihmisistä puvuissaankin ja kaikessa esiintymisessä. Kuta hassunkurisempia he olivat mallikelpoisen maailman silmissä, sitä enemmän he olivat omissa silmissään taiteellisia. Se kuului heille. Mutta joku tuollainen filosofi, tuollainen tieteellinen ajattelija, hän ei ollenkaan osaa muistaa semmoisia asioita, eikä syventyä niihin. Hän aivan kerrassaan semmoiset sivuuttaa. Hän voi kulkea puettuna kuinka tahansa. Hän voi esiintyä aivan narrina mallikelpoisen maailman silmissä, eikä hän siitä tiedä mitään. Hän on aivankuin viaton lapsi. Hän ei tiedä niistä asioista eikä hän osaa olla innostunut mistään muusta kuin itse tuommoisista järjelle näkyvistä suurista aatteista ja ajatuksista. Kun hän keksii jonkun luonnonlain tai jonkun hengen elämän

lain, silloin hän riemuitsee. Silloin hän on niin onnellinen ja iloinen – hän näkee totuuden. Hän on myöskin, jos hän saa olla oma itsensä, vapaamielinen, paljon vapaamielisempi kuin maailma tavallisesti. Hänellä ei ole liioin ennakkoluuloja, eikä hän liioin arvostele ihmisiä semmoiselta kannalta kuin mallikelpoinen maailma. Hänen mielestään ihmiset ovat jonkinlaisia ykkösiä tässä suuressa elämän laskuesimerkissä. Ihmiset ovat kaikki tuommoisia eläviä olentoja, yhdenveroisia, aivan yhtä hyviä kaikki. Ei hän niitä asioita osaa arvostella. Me huomaamme tämän esim. siinä, että todellista taiteilijaa voi verrattain helposti vetää nenästä elämän jokapäiväisissä asioissa. Ja todellista ajattelijaa, tiedemiestä voi niinkään helposti vetää nenästä elämän jokapäiväisissä asioissa. Näiden ihmisten heikkouksia käyttävät useimmat maailman ihmiset ja pahat ihmiset hyväkseen.

Ja sitten me huomaamme myöskin vielä kolmannen lajin ihmisiä, niitä semmoisia tosiuskonnollisia ihmisiä. Ja niitäkin meidän täytyy hieman määritellä. Sillä kaikki ihmiset, jotka luulevat itsestään, että he ovat uskonnollisia, tai joista sanotaan, että he ovat uskonnollisia, he eivät aina varmasti sitä ole. Ihmiset voivat erehtyä toisistaan. Ihmiset voivat erehtyä myöskin itsestään. Meillä on ainoastaan yksi aivan ehdoton ja varma tunnusmerkki siitä, minkälainen on todella uskonnollinen ihminen. Ja jos me kysymme tuolta tietäjältä, tuolta totuudenetsijältä, minkälainen on siis semmoinen ihminen, jonka sielussa elämänhenki puhuu uskonnollisena vaistona, niin hän sanoo: Semmoinen ihminen ihailee ja tavoittelee ennenkaikkea aina hyvyyttä ja oikeutta. Hän tavoittelee kaikkia hyveitä. Jos ihminen on todella uskonnollinen, jos hänen sielussaan elämänhenki todella puhuu uskonnollisella tavalla, niin silloin se ihminen vaistomaisesti ihailee kaikkea hyvää ja oikeaa, kaikkea epäitsekästä. Sentähden hänen on niin helppo käsittää, että on olemassa Jumala, joka maailmaa hallitsee. Hänen on niin helppo uskoa, että tässä elämässä on takana jonkinlainen tahto, joka

tahtoo, että meidän ihmisten pitäisi olla – ja sitten hän määrittelee jonkinlaisilla hyveillä, minkälaisia meidän pitäisi olla – meidän pitäisi olla hyviä, meidän pitäisi olla puhtaita, meidän pitäisi olla yksinkertaisia ja nöyriä, meidän pitäisi olla oikeamielisiä jne. jne. Tuo uskonnollinen ihminen tuntee, että kaikenlaisia tällaisia hyveitä pitäisi ihmisessä olla ja pitää olla. Hän tuntee niitä itsessään. Semmoinen ihminen, joka todella on uskonnollinen, ei voisi tehdä mitään vääryyttä. Hän ei voisi olla paha, hän ei voisi olla tietoisesti itsekäs, tai paha, jos hän on todella uskonnollinen ihminen. Uskonnollisuuden tunnusmerkki on hyvyyden rakastaminen. Ja jos me ajattelemme kaikkia uskontoja, kaikkia suuria uskonnonperustajia, niin he kaikki opettavat, että ihmisen tulee luopua itsekkyydestä, pahuudesta, synnistä, vääryydestä, saastaisuudesta, ja pyrkiä hyvyyteen, oikeuteen jne. Uskonnollisen ihmisen vaisto on sentähden aina hyvyyteen. Jos ei tämä uskonnollinen vaisto hänessä ole kylliksi elävä, niin että se oikein täyttäisi hänen mielensä, niin että hän oikein tahtoo, että hänen oma elämänsä olisi jonkinlaista uskontoa kokonaan, vaan jos tätä uskonnollisuutta on hänessä ainoastaan jonkun verran, että tuo ääni vain pikkuisen kuuluu hänessä, niin silloin me heti huomaamme, että hän ei osakaan olla hyvä. Vaan jos hänellä onkin sisäinen tieto siitä, että pitäisi olla hyvä, niin hän kuitenkin voi olla julmakin. Hän voi tulla vaativaiseksi toisten suhteen. Näitä tämmöisiä ihmisiä me emme oikeastaan saata lukea tosiuskonnollisiin ihmisiin. He eivät ole vielä niitä sieluja, joissa elämänhenki puhuu uskonnollisessa muodossa, vaan ne ovat tavallisia jokapäiväisiä ihmisiä, jotka tietysti elämän varrella ja näissä yhteiskunnissa joutuvat kaikenlaisten vaikutusten alaiseksi, niin että jollekulle ihmiselle – me saatamme sen aivan tuntea – on edullista suorastaan ulkonaisesti ja yhteiskunnallisesti, että hän on muka uskonnollinen ihminen, että hän käy kirkossa, että hän kuuntelee pappien saarnoja, että hän koettaa olla mahdollisimman mallikelpoinen. Tuo voi olla hänelle aivan toisista syistä edullista. Hänen uskonnollisuutensa ei ole mitään todellista, se on vain

semmoista hyvin pientä. Hänelle on vaikutus tullut ulkoapäin ja jotakin on hänen sielussaan, joka vastaan kaikuu. Mutta se on niin pientä, ettei hän vielä ole mikään uskonnollinen sielu.

Sentähden meillä on todellisina sieluina nuo taiteilijasielut ja ajattelijasielut ja uskonnolliset sielut. Ja me silloin elämme niissä tunnelmissa, niissä oikeissa, vastaavissa tunnelmissa.

Mutta me myöskin huomaamme ihmisiä, jotka, vaikka he ovat taiteilijasieluja, taikka he ovat ajattelijaita, taikka uskonnollisia sieluja, taikka muuten ihmisiä, ovat joutuneet merkilliseen kohtaan omassa sieluelämässään. Sillä kaikki nuo taiteilijasielut ja ajattelijat ja uskonnolliset sielut, ne olivat vielä täynnä elämän voimaa, ne olivat vielä täynnä tuommoista aktiivista intoa, täynnä uskoa johonkin, itse elämään jollakin tavalla. Mutta me huomaamme ihmisiä, jotka ovat väsyneet, jotka sanovat itselleen: „onko elämä mitään?“ He voivat olla taiteilijoita ja he ovat voineet pitää elämänsä uskona, että elämä on taiteellisessa luomisessa, elämä on kauneuden luomisessa, elämä ei oikeastaan ole mitään muuta kuin siinä, että osaa luoda jotakin. Mutta he ovat voineet väsyä. He ovat aivan kerrassaan väsyneet. Mitä on elämä? Mikään ei tyydytä. Kaikilla aloilla voi olla näitä tällaisia ihmisiä, jotka sanovat: „Olisihan elämä jotakin, jos sitä nyt jaksaisi, voisihan se olla, jos olisi sitä voimaa ja intoa ja uskoa sisässä, miksi ei sitä elää voisi. Mutta se puuttuu. Tämä elämä tuntuu aivan mitättömältä. Se tuntuu aivan semmoiselta oikeastaan, että ei kannata olla olemassa. Oikeastaan pitäisi päästä olemattomaksi. Kaikesta paras ratkaisu elämälle, kaikista ihmeellisistä ja ihanista ja suuremmissa ratkaisu olisi se, että ei tarvitsisi ollenkaan olla olemassa.

Semmoiseen kohtaan tulee jokainen ihminen. Ja mitä tämä on? Missä kohdassa on tuommoinen ihminen silloin?

Silloin hän on siinä kohdassa, josta eräs suuri – niin miksi emme sanoisi ihmiskunnan suurin auttaja sanoo: „taivasten valtakunta on lähestynyt“. Jos ihminen on todella tullut siihen kohtaan, että hän rehellisesti sanoo: „nyt minä en enää jaksa

mitään, niin minä en enää pyri mihinkään, nyt minä en enää usko mihinkään, kaikista vähimmin itseeni ja omaan onneeni; nyt minä tahtoisin olla olematta“, silloin, jos ihmisen sielu on tullut tähän kohtaan, ettei se ole mitään teoreettista, ettei se ole mitään ohimenevää, fyysillistä heikkoutta, ettei se johdu siitä, että ihminen on tyhjentänyt elinvoimansa johonkin suureen työhön tai muuhun, niin että hän tuntee itsensä aivan tyhjäksi hetkellisesti, mutta jos hän on tullut todella semmoiseen kohtaan, että hänen mielialansa on aivan musta ja pimeä ja koko olemassaolo on hänestä kuin taakka – miksikä pitää olla olemassa? Silloin hänen mielessään väikkyy niin ihanana tuo tavallinen buddhalainen lause: „olemattomuus on kaiken ratkaisu. Kaikki olemassaolohan on surua ja kärsimystä! Pyrkikää siis pois olemassaolosta! Pyrkikää olemattomuuteen! Pyrkikää kaiken sammumiseen, nirvaanaan.“ Ja silloin moni voi luulla, että Buddha todellakin niin opetti, sillä ihmisestä tuntuu, niinkuin se olisi kaikista ihanin ratkaisu ja hänestä tuntuu, että Buddha on kai niin opettanut, Buddha oli kaikista viisain. Jos joku silloin sanoo tuolle ihmiselle: no, mutta jos nirvaana on olemattomuutta ja jos Buddha oli saavuttanut nirvaanan, miksikä hän siis vielä oli olemassa? Kuinka se on? Sehän on ristiriitaista. Hän käy ympäri 45 vuotta Indiassa ja saarnaa: pyrkikää nirvaanaan, pyrkikää sammumiseen, pyrkikää olemattomuuteen. Ja hän itse, joka opetti näin, on olemassa. Eikö tuossa ole ihmeellinen ristiriita? Ei hänkään siis osannut näyttää minkäänlaisella esimerkillä, että hänen oppinsa oli tosi. Ei hänkään osannut todistaa sitä totuutta. Eikö tässä ole ristiriita?

Siinä olisi tietysti ristiriita, jos tuo ihmisen tunne olisi oikea tai jos hän osaisi tulkita tunteensa oikein, kun hän sanoo itselleen: kaikista ihaninta olisi olemattomuus. Mutta ihmisen tunne ei ole tullut tässä hänen omassa ajatuksessaan oikein tulkituksi, ja sentähden Buddhankin sanat ovat tulleet väärin käännetyiksi, ehkä myöskin tietysti Itämaillakin jonkun verran väärinymmärretyiksi. Sillä se nirvaana, josta Buddha opetti, se

tietenkkin oli jotakin semmoista, jonka ihminen voi saavuttaa elämässä, koska Buddha sanoo: minä olen nirvaanassa, minä olen saavuttanut nirvaanan. Ja sentähden tämä on sama asia kuin Kristuksen sana: taivasten valtakunta on lähestynyt.

Kun ihminen on tullut tuommoiseen kohtaan, että hän tuntee itsensä aivan väsyneeksi, niin mihinkä hän oikeastaan on väsynyt? Hän on väsynyt itseensä. Hän on väsynyt silloin omaan personallisuuteensa, omaan personalliseen olemassaoloonsa. Hän on väsynyt itsekkyyteen. Itsekkyys on tullut hänelle raskaaksi taakaksi. Ja vaikka se itsekkyyks olisi hänessä kuinka hienossa muodossa, vaikka hän ei oikeastaan saisi kiinni siitä itsekkyydestä, niin sittenkin se on hänen omassa itsessään, jossa piilee tuo mahdoton taakka. Ja kun sitten Kristus tulee ja sanoo: taivasten valtakunta on lähestynyt, niin tämä vain merkitsee; että ihminen, heitä oma itsesi. Luovu omasta itsestäsi. Luovu omasta personallisuudestasi. Minuudestasi sinun ei tarvitse luopua, siitä sinä et voi luopua. Siitä, joka sanoo „minä“, siitä subjektista omassa itsessäsi sinä et voi luopua. Mutta siitä kaikesta, joka sanoo: minä olen se tai se, minä olen semmoinen tai semmoinen, siitä kaikesta sinä voit luopua, siitä kaikesta sinun pitää luopua, saavuttaaksesi elämän, elämän – se on: taivasten valtakunnan elämän. Elämä on elämää Jumalan valtakunnassa. Elämä on ikuista autuutta ja rauhaa. Elämä on onnea ja riemua. Mutta se elämä alkaa silloin, kun sinä luovut itsestäsi, heität huolehtimisesi itsestäsi ja kun sinä sanot: tässä minä olen. Nyt en minä tahdo enää mitään määritelmiä asettaa elämälle. Nyt minä tahtoisin vain, että elämänhenki voisi minut kokonaan täyttää, että taivaan valtakunta, Jumalan elämä voisi minut niin kokonaan täyttää, että ainoastaan täyttäisin tuon taivaallisen tahdon, tuon isän tahdon, Jumalan tahdon. Sillä tavalla minä soisin, että minun elämäni nyt olisi. Minä en enää kysy mitään. Minä en enää vaadi mitään. Minä en enää aseta mitään ehtoja. Minä en ollenkaan sano: elämä on sitä tai tätä. Minä en sano: elämän pitäisi minulle olla sitä tai

tuota. Minä luovun siitä kaikesta. Minä vain sanon: jospa voisin palvella elämää! Jospa voisin täyttää elämän tahdon.“

Kun tällä tavalla sanoo ihminen, kun tämän ymmärtää ihminen, silloin hän on valmis ottamaan vastaan taivasten valtakunnan. Ja ihmisellä voi olla tuntemusta tästä, hän voi aavistaa tätä. Hän voi aivankuin nähdä jonkinlaisessa näyssä, että semmoinen täytyy olla elämän loppumäärä, semmoinen täytyy olla hänenkin elämänsä viimeinen päämäärä, että hän olisi ainoastaan elämän ilmennys, hän olisi vain Jumalan poika, Jumalan palvelija, Jumalan lapsi, Jumalan lähettäjä. Ihminen voi tämän nähdä ja ymmärtää, että niin se pitää todella olla. Ja hän voi silloin myöskin ymmärtää sen, että jotta hän tätä kaikkea täydellisesti voisi olla, täytyisi hänenkin olla todella saavuttanut jonkunlainen täydellisyys. Mutta taivasten valtakunta sanoo hänelle: „nyt on otollinen aika, nyt voi alkaa elää. Ihmiset vaeltavat melkein liian kauan kaikessa pimeydessä, kaikessa tietämättömyydessä. Ihmiset ovat melkein liian uppiniskaisia ja itsepintaisia. Me tahdomme niin paljon itse sanoa ja itse määrätä, kuinka pitää olla. Jos meissä olisi rohkeutta ja jos meissä olisi viisautta, niin me sanoisimme: „tässä me olemme! Elämä, Jumala käyttäköön meitä.“ Jos me uskaltaisimme lähteä sille taipaleelle, silloin alkaisi meidän onnemme, silloin alkaisi meidän ikuinen elämämme, rauhamme, meidän autuutemme, meidän tyydytyksemme.

Jos me nyt kuvittelisimme, että tällä tavalla alkaisimme elää, että sanoisimme elämälle: ota minut, tee minusta jotakin, käytä minua jollakin tavalla! niin silloin me voimme syystä kysyä, osaammeko heti täydellisesti elää tällaista elämää? Ja vastaus kuuluu: me emme osaa sitä täydellisesti. Mutta me olemme tässä maailmassa juuri sitä varten, että oppisimme täydellisesti elämään tätä elämää. Ja kaikki muu elämä sehän on valmistusta tähän, se on aavistusta tästä. Vähäsen tätä on kaikessa elämässä. Mutta tarvitaan, että ihminen uskaltaa kokonaan antautua elämälle, Jumalalle, sitten hän alkaa taivasten valtakunnan uutta elämää.

Hän ei silloin osaa sitä elämää täydellisesti, mutta hän on astunut tielle“. Ja silloin se elämä heti sanoo hänelle: „kaikki, mitä sinä olet, se aseta elämän palvelukseen! Jokaisella ihmisellä, sanoo elämä, on jokin talentti, käyttääksemme samaa nimitystä, mitä Kristus käytti, jotakin kykyä, jotakin taipumusta, jotakin mahdollisuutta määrättyyn työhön ja toimintaan. Aseta se elämän palvelukseen. Älä itseäsi ajattele. Älä itse minkäänlaisia määritelmiä aseta. Käytä sitä kykyäsi, niinkuin uskonnollisella kielellä sanotaan, Jumalan ylistykseksi.“ Ja elämä lisää: „muuta työtä sinun ei pidä tehdä. Tee vain sitä työtä, jota rakastat. Älä tee muuta työtä. Ainoastaan sen työn, jota rakastat, jota rakkaudella voit tehdä, sen voit antaa elämän palvelukseen. Sentähden itse asiassa taiteilijasielut ja ajattelijasielut ja muut semmoiset, ne ovat aivankuin pikkuisen edellä muusta ihmiskunnasta, sillä he rakastavat. He rakastavat elämää. He rakastavat sitä omaa tehtäväänsä, omaa työtänsä. Nyt tiedä: juuri se työ aseta elämän palvelukseen. Ja mitä tahansa työtä sinä rakastat, tee sitä, sillä sitä työtä yksin sinä osaat tehdä Jumalan kunniaksi, elämän kunniaksi. Sinun ei tarvitse sekautua toisten tehtäviin. Siinä on vanha itämaalainen sana, joka sanoo: toisen dharmaa on täynnä vaaroja. Dharma, elämäntehtävä. Toisen elämäntehtävä on täynnä vaaroja. Vaikka se olisi sinulle helpompi, vaikka se tuottaisi sinulle kunniaa, vaikka se olisi kuinka tahansa helposti menevä, niin älä tee sitä, sanoo elämän viisaus, vaan anna jokaisen suorittaa oma dharmansa ja elämäntehtävänsä. Tee sinä omasi. Pane siihen voimasi ja tarmosi ja sielusi ja tee työsi elämän takia ja elämän kunniaksi. Silloin olet onnellinen.“ Tietysti ihmiset, jotka tulevat lähelle Jumalan valtakuntaa, myöhemmin elämässä heissä voi tulla monenlaisia ristiriitoja. Mutta jos ajatella nuoria ja ajatella niitä ihmisiä, jotka seisovat elämän edessä ja joiden pitäisi valita jotakin, kuinka mielellään silloin mallikelpoinen maailma sanoo noille nuorille ihmisille: „sitä ja sitä sinun pitää tehdä. Koko sinun sukusi on tehnyt semmoista työtä – sinunkin pitää tehdä sitä. Kuinka mielellään

mallikelpoinen maailma määrittelee nuorille ihmisille, mitenkä heidän tulisi elää, mitä heidän tulisi tehdä, millä tavalla heidän tulisi rakentaa oma elämänsä. Se on kaikki elämän kannalta väärin. Maailman ja muiden ihmisten, vanhempain, jos he tahtoisivat olla viisaita, ei pitäisi sanoa nuorille ihmisille muuta kuin sen, heidän pitää tehdä sitä, jota he rakastavat, sitä, joka on heille kaikista korkeinta ja suurinta ja merkillisintä ja ihaninta, vaikka se olisi pientä, vaikka se olisi jollekulle korkealle aatelimiehelle tai hirmuisen korkean virkamiehen lapselle sitä, että hän menee rengiksi maalle, tai että hänen tyttärensä menee piiaksi, jos minä otan tällaisen äärimmäisen ja hullunkurisen esimerkin. Jos nuorella ihmisellä olisi sellainen into ja näkyisi, että se on hänellä sydäimestä ja että se on hänelle kuin ihanne ja jotakin korkeata ja ihmeellistä, silloin häntä on siunattava siitä.

Mehän oikeataan kasvatamme nuoria ja lapsia aivan väärin. Me kasvatamme heitä kaikenlaisiin ennakkoluuloihin. Me kasvatamme heitä pois totuudesta ja pois elämästä. Me vieroitamme heidät ihanteista, me vieroitamme heidät hyvydestä, ja kauneudesta ja välittömästä totuudesta. Mehän enemmän kasvatamme heitä kaikenlaisia ennakkoluuloja mielessä pitämään. Me kasvatamme heitä ajattelemaan, että „niin ja niin se pitää olla“ ja että „tuo ei sovi“. Meidän pitäisi kasvattaa heitä niin, että he tuntisivat, että he tietäisivät, että heidän tehtävänsä elämässä on koettaa nähdä jotakin, nähdä, mikä olisi heidän tehtävänsä elämän palveluksessa. Ja silloin, kun nuoren ihmisen sielu aukenisi näkemään jotakin ihannetta, niin sitä ihannetta silloin pitäisi kunnioittaa. Sillä niin kuitenkin elämä vaatii meiltä.

Semmoiseen kohtaan kuitenkin elämä asettaa meidät kerran. Meidän pitää asettaa oma työmme ja tehtävämme elämän palvelukseen. Se on meidän talenttimme. Joka kerran kun synnymme tähän maailmaan, me saamme jonkun tehtävän. Ja se tehtävä voi tulla suuremmaksi, se voi tulla vaativammaksi, mutta jos meidän sielumme on tottunut siihen, että se tekee, mitä sen

sisällä kaikuu, että sen pitää tehdä, ja tekee sitä elämän kunniaksi, niin me kuljemme eteenpäin tuolla tiellä, joka vie elämän täydellisyyteen, elämän täydelliseen onneen ja autuuteen ja rauhaan.

Ja siitä hetkestä lähtien, jolloin ihminen astuu elämän palvelukseen, Jumalan palvelukseen, siitä hetkestä lähtien ihminen on kyllä onnellinen. Hänen onnensa on alkanut silloin. Eikä häntä ollenkaan peloita se asia, että karma, josta äsken oli puhe, asettaa kaikenlaisia esteitä hänen tielleen. Ne esteet ovat hänessä itsessään.“ Ensinnäkin kaikki omat heikkoudet, kaikki omat puutteellisuudet, kaikki omat kyvyttömyydet. Sitten hänen ulkopuolellaan: kaikki vaikeudet, jotka elämä asettaa, seuraukset hänen omista menneistä teoistaan, hänen „huono onnensa“ elämässä, joka on seuraus menneisyydestä. Taikka hänen „hyvä onnensa“, sekin voi olla vaarallinen karma. Kaikki se, minkä elämä silloin heittää hänen eteensä, se on silloin myöskin kaikki onnea. Se on kaikki onnea ja hyvää silloin, kun ihminen on ottanut elämän vastaan, kun ihminen on ottanut Jumalan vastakunnan vastaan. Silloin hän ei enää näe pahaa, ei onnettomuutta, ei kärsimystä, mitä häneen itseensä tulee. Hänen kärsimyksensä, ne ovat kaikki hyviä, ne ovat kaikki hänen „karmassaan“.

Ja mikä on sitten karma? Karma on hänen vanhoja velkojaan. Ja mitä tulee meidän tehdä vanhoille veloille? Meidän pitää ne maksaa. Mutta velkojen maksaminen on ikävä ja raskas tehtävä silloin, kun me olemme köyhiä. Silloinkun me olemme elämässä onnettomia ja kaikki on pimeätä, silloin on meistä niin ikävätä – sehän on aivan hirmuista ja tarpeetonta ruveta taistelemaan kaikenlaista heikkoutta vastaan, ruveta voittamaan itseään toisessa tai toisessa suhteessa. Kuinka vaikeata tämä kaikki on! Me vaikeroimme, että meillä on niin huono onni elämässä. Ei mikään menesty. Kaikki ovat niin pahoja ja kovia ja sydämettämiä. Kaikkihan on silloin vaikeata, kun me olemme köyhiä. Ja me olemme köyhiä silloin, kun me emme tiedä, mitä

elämä on. Me olemme köyhän asemassa. Ei meidän tarvitse silloin niin ihmetellä, että meistä on niin ikävä maksaa velkoja, että meistä on vaikea karma. Karma heittää meidän päallemme hirmuisen sairauden esimerkiksi. No, onko se nyt niinkään hauskaa? Ei, se tuntuu meistä kamalalta. Vaikkakin meille selitetään, että se on karmaa ja että on tilaisuudessa maksamaan velkaansa, se tuntuu meistä yhtä ikävältä kuitenkin. Ah! En minä tunne ja tiedä velkoja. Niin, kyllä se tietysti karmaa on, ihminen voi sitten lohduttaa itseään, eikä kuitenkaan tunne itseään millään tavalla onnelliseksi siitä. Sillä hänen on niin ikävää maksaa velkojaan.

Sillä me tiedämme, että jos meillä on esim. sanotaan 100 markan velka. Me olemme köyhiä ja tällaisena vaikeana aikana kaikki palkat menevät elämiseen, niin että kun korkojen maksupäivä tulee, niin – ah, ah, pitää vain lisätä velkoja, eihän se ole hauskaa! Mutta kuinka toisenlaista on kaikki näissä raha-asioissa, jos me yhtäkkiä saamme varoja sata miljoonaa! Oi jesta! Sata miljoonaa! 100 markkaa minä olen velkaa. Kaikista hauskinda on lentää aivan ylpeänä tuon luo, jolta minä olen lainannut. Tässä hänelle velka 100 markkaa. Minä panen vielä vaikka 10 prosenttia korkoa lisää paljaasta ilosta. Me tulemme niin hirmuisen iloiseksi, jos äkkiä olemme tulleet rikkaiksi. Silloin on velkojen maksu hauskaa, silloin se ei tunnu mitään noissa hirveissä pääomissa.

Samassa asemassa on ihminen silloin, kun hän ottaa vastaan Jumalan valtakunnan. Kun hän ottaa vastaan itse elämän, kun hän tulee suhteeseen elämään, elämän henkeen, Jumalaan, totuuteen, miksikä te tahdotte sitä nimittää. Hän on samassa asemassa kuin sellainen ihminen, joka äkkiä on saanut periä sata miljoonaa markkaa – tai paljon enemmän, äärettömiä pääomia hän on silloin saanut periä. Ja kun hän on niin rikas, kun hän on silloin niin mahdottoman rikas, niin kuinka hän voi muuta kuin olla iloinen kaikista velkojenkin maksusta? Mitä ne ovat? Mitä kärsimykset ovat hänelle? Ne ovat velkojen maksamista. Mutta

ne ovat aivan iloista maksamista. Hänhän on niin rikas. Se ei merkitse hänelle mitään. Hänen sielunsa on täynnä riemua ja onnea ja autuutta ja rauhaa. Siis kärsimykset, siis vastoinkäymiset, siis nöyrytykset, siis kaikki ne ovat hänelle aivan iloa vaan.